

Visiona vahva, toimiva ja näkyvä omatyöntekijäisyys

Päijät-Hämeeseen on laadittu Sosiaalityön kehittämisen Tiekartta 2025. Siinä omatyöntekijäisyys on nostettu yhdeksi kehittämisen kärkiteemaksi. Työn tavoitteena on *Vahva, toimiva ja näkyvä omatyöntekijäisyys*. Omatyöntekijäisyyden kehittämistyötä on lähdetty tekemään hyvinvointiyhtymän henkilöstön sekä Sosiaalialan osaamiskeskus Verson yhteistyönä.

Omatyöntekijäisyyden kehittämistyö käynnistyi alkuvuodesta 2020 työntekijöille suunnatusta kyselystä, jonka avulla tuotettiin tietoa omatyöntekijäisyyden nykytilasta, kehittämistarpeista ja ratkaisuista. Tämän tiedon pohjalta suunniteltiin tarkemmin kehittämistyön toteutusta ja sisältöjä.

Teams-alustukset omatyöntekijäisyyteen ja sen kehittämiseen

Omatyöntekijäisyyden kehittämisen käytännön **toteutus starttasi käyntiin työntekijöille suunnatuilla orientoivalla Teams-alustuksella omatyöntekijäisyydestä**. Alustuksessa käytiin läpi paikallista sosiaalityön kehittämistyön rakennetta ja suunnitelmaa sekä omatyöntekijäisyyteen liittyviä kehittämistarpeita. Lisäksi tarkasteltiin sitä, mitä sosiaalihuoltolaki ja alan julkaisut tällä hetkellä puhuvat omatyöntekijäisyydestä. Alustuksen jälkeen työntekijät saivat pohdittavakseen henkilökohtaisen ennakkotehtävän omatyöntekijäisyydestä ja työyksiköille tarjottiin mahdollisuutta lähteä oman tiimensä kanssa ryhmätyönä pohtimaan omatyöntekijäisyyttä. Kaikille suunnattuja alustuksia pidettiin kolme ja sen lisäksi toteutettuun vielä pyynnöstä kaksi kohdennettua alustusta.

Omatyöntekijäisyys näkyväksi -työpajat

Neljä työyhteisöä/tiimiä sosiaalihuollon eri palvelutehtävistä osallistuivat Omatyöntekijäisyys näkyväksi -työpajoihin (Ikäkuunto, vammaispalvelut, lapsiperhepalvelut ja työikäisten palvelut). Työpajatyöskentelyn tavoitteena oli omatyöntekijäidentiteetin ja toimijuuden vahvistaminen, omatyöntekijän roolin määrittely ja sen kuvaaminen prosessissa, asiakkaan palvelupolulla sekä verkostoissa. Ryhmätyötyyppiseen työskentelyyn päädyttiin työntekijäkyselyn tulosten mukaisesti siksi, että tavoitteeseen pääsemiseksi työntekijät kokivat

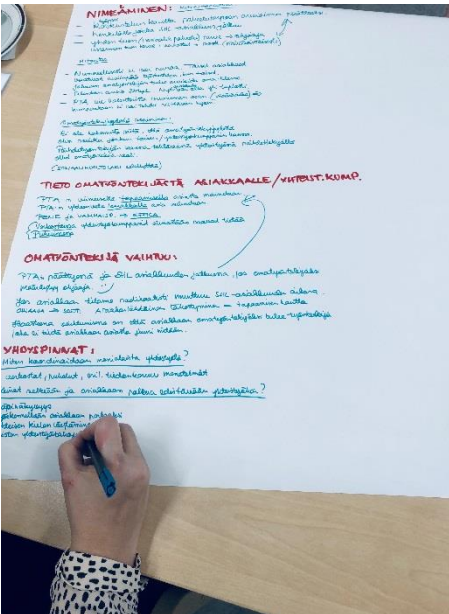
tarvitsevansa yhteistä keskustelua, erilaisten näkökulmien peilausta, työn näkyväksi tekemistä ja tiedon jakamista sekä yhteisten työkäytäntöjen selkeyttämistä. Kun työntekijöillä on itsellään riittävä tieto ja varmuus siitä, mitä omatyöntekijäisyys tarkoittaa, on työntekijöiden verkostoissa ja monialaista yhteistyötä tehdessään helpompi ottaa aktiivinen omatyöntekijän rooli ja toimia sen mukaisesti. Omatyöntekijän roolin selkeyttämisen jälkeen se tulee kuvata ja siitä tulee viestiä myös asiakkaille sekä yhteistyökumppaneille. Kehittämistyö vaatii tiedon ja käytäntöjen jakamista sekä niiden yhdessä jalostamista.

Kehittämistyön jatkuminen työyhteisöissä ja yhteistyössä

Työpajojen jälkeen omatyöntekijyyteen liittyvä kehittämistyö jatkuu jokaisen työyksikön oman tarpeen mukaan. Sovittuna on jatkotyö pienemmällä porukalla Ikäkunnon, vammaispalvelujen ja lapsiperhepalvelujen kanssa.

Verso järjestää 23.11. **sosiaalityön kehittämisseminaarin** (Teams-toteutus) teemalla: **Vanha, toimiva ja näkyvä omatyöntekijäisyys**. Seminaarissa on tarkoitus käydä läpi, mitä tietoa omatyöntekijyydestä on kehittämistyön aikana syntynyt, mitä omatyöntekijäisyys on Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymässä ja, miten omatyöntekijyyden identiteettiä ja toimijuutta vahvistetaan asiakkaan palvelupoluilla.

Kehittämistyö tuottaa tietoa

Kehittämistyössä koottua tietoa on tarkoitus viedä eteenpäin organisaation sisällä ja tarvittaessa myös organisaation ulkopuolelle esimerkiksi asian valtakunnallista kehittämistyötä varten. Työpajojen tuottama tieto on koostettu työpajaan osallistuneille. Työpajojen, ennakkotehtävien ja keskustelijien tuottamasta tietoa koostetaan yhteen. Tiedon pohjalta rakennetaan yhteistä kuvaa omatyöntekijyydestä. Sosiaalityön opiskelija Kia Kolu suunnittelee pro gradu -tutkimuksen toteuttamista omatyöntekijyydestä.

Työntekijöillä on paljon ajatuksia ja näkemyksiä siitä, mitä omatyöntekijäisyys tällä hetkellä käytännössä on ja miten sitä tulisi kehittää. Omatyöntekijyyteen liittyvissä alustuksissa ja työpajoissa käyty keskustelu osoittaa, että asia tunnetaan ja omatyöntekijyyttä toteutetaan käytännön tilanteissa joustavasti asiakkaiden tilanteiden edistämiseksi. Pohdintaa kuitenkin käydään esim. siitä, missä tilanteissa omatyöntekijä on tarpeen nimetä ja missä ei, mistä ja kenen toimesta monipalveluasiakkaalle nimetään omatyöntekijä,

miten omatyöntekijyyttä toteutetaan eri palvelujen yhdyspinnoilla, mitä erityistä omatyöntekijäisyys on asiakassuhteessa verrattuna ”tavallisen” sosiaalityön tai sosiaaliohjauksen palvelun toteuttamiseen ja kuinka suurelle määrälle asiakkaita yksi työntekijä voi toimia omatyöntekijänä silloin kuin omatyöntekijä toimii aktiivisesti asiakkaan rinnalla. Mietitystä herättää myös se, onko omatyöntekijäisyys jotain enemmän kuin pelkkä nimetty yhteyshenkilö, johon asiakas ottaa vain tarpeen vaatiessa yhteyttä.

On tärkeää, että myös asiakkaiden näkemykset ja odotukset omatyöntekijyydestä tulevat kehittämistyössä huomioiduksi. Työtähän tehdään heille ja palvelut ovat olemassa asiakkaita varten. Asiakkaiden osallisuus kehittämistyöhön on mietinnässä.

Toteutustiimi

Sanna Keskikylä

Tarja Laukkanen

Kia Kolu, sosiaalityön opiskelija